

Svenska som andraspråk

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om det svenska språket. Genom undervisningen, som utgår från ett andraspråksperspektiv, ska eleven ges möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera och anpassa sitt språk till olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Elev ska även ges möjlighet att utveckla olika strategier för hur man lär sig språk samt strategier för att stödja den egna kommunikationen. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar tal, skrift och andra kommunikationsformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin läsförmåga och sitt intresse för att läsa och skriva på svenska.

Genom undervisningen ska eleven få möta, utveckla kunskaper om och uttrycka sig genom litteratur, bild, film, teater, drama och andra kommunikationsformer. Eleven ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om och tilltro till sin förmåga att formulera och uttrycka sina åsikter och tankar. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sitt språk och sin förståelse för omvärlden och tar ansvar för det egna språkbruket i olika sammanhang och medier.

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar och fördjupar sin ord- och begreppsförståelse. Vidare ska undervisningen ge eleven möjligheter att utveckla kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor. Eleven ska också stimuleras att utveckla förmågan att använda digitala verktyg.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- läsa, förstå och reflektera över olika texter,
- skriva texter för olika syften och mottagare,
- bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier, och
- söka och värdera information från olika källor.

Centralt innehåll

Tala, lyssna och samtala

- Hur man kan använda omskrivningar och visuell förstärkning, till exempel bilder och tecken, för att förstå och göra sig förstådd.
- Kommunikation för olika syften. Hur argument, åsikter och intressen kan uttryckas.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation.
- Uttal, satsmelodi och sambandet mellan betoning och betydelse i det svenska språket.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter.
- Skiljetecken och stavning.
- Strategier för att skriva olika typer av texter. Hur man kan anpassa innehåll till olika mottagare samt bearbeta egna texter till innehåll och form.
- Alfabetisk ordning. Digitala såväl som tryckta ordböcker och innehållsförteckningar.
- Digitala verktyg, bland annat bildstöd, talsyntes och stavningshjälp.

Texter

- Skönlitteratur och andra texter i såväl tryckta som digitala medier, till exempel lyrik och dramatik.
- Berättande texters budskap och uppbyggnad med till exempel miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några författare.
- Beskrivande och instruerande texter, till exempel nyhetsartiklar och recept, såväl med som utan digitala verktyg.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter och tv-program.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man kommunicerar med och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan att skriva ett debattinlägg i sociala medier och att skriva en nyhetsartikel.
- Ord, symboler, begrepp och kroppsspråk som kan användas för att uttrycka budskap och känslor.
- Variationer i det svenska språket, till exempel slanguttryck och dialekter.
- Ordspråks och metaforers betydelse i texter och dagligt tal.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.

- Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning i olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven samtalar om varierande ämnen i olika sammanhang. I samtalen lyssnar eleven till andras åsikter och bidrar till att framföra egna åsikter och argument. Eleven bidrar till att anpassa sitt språk till olika mottagare och situationer. Dessutom medverkar eleven i att planera och genomföra muntliga presentationer.

Eleven skriver enkla texter med flera meningar och tydligt innehåll och bidrar till att anpassa texterna till mottagare och syfte. Dessutom medverkar eleven i att strukturera texterna. Eleven skriver för hand eller med digitala verktyg.

Eleven läser enkla texter från olika genrer. Eleven medverkar i att jämföra och beskriva olika sorters texter. Eleven bidrar också till resonemang om budskap och handling i olika texter.

Eleven medverkar i att hämta information från olika källor och medier och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.